

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

19 maart 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
STADSVERNIEUWING EN HUISVESTING

Interpellatie van de heer John Taylor tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de uitbreiding van de leningen van het Vlaams Woningfonds naar gezinnen met twee kinderen in de 22 Vlaamse kernsteden

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting

Donderdag 19 maart 1998

VOORZITTER : De heer Georges Cardoen

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.06 uur.*

Interpellatie van de heer John Taylor tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de uitbreiding van de leningen van het Vlaams Woningfonds naar gezinnen met twee kinderen in de 22 Vlaamse kernsteden

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Taylor tot de heer Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de uitbreiding van de leningen van het Vlaams Woningfonds naar gezinnen met twee kinderen in de 22 Vlaamse kernsteden.

De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ga zeker akkoord met de geest van de maatregel. Een aantal weken geleden vond in dit parlement een discussie plaats over de mogelijke uitbreiding van de doelgroep van het Vlaams Woningfonds naar gezinnen met slechts een kind. Deze uitbreiding zou gebeuren in een beperkt aantal steden. Na goedkeuring van een motie werd een dergelijke uitbreiding veroordeeld en heeft de regering ervan afgezien.

Onze fractie is voorstander van het voeren van een versterkt stedelijk beleid door de Vlaamse regering. Dat is een belangrijke uitdaging en er werd al heel wat gerealiseerd. We zijn er echter wel van overtuigd dat er nog veel moet gebeuren. Het is een beleid van lange adem als we zien hoe groot de verloederings in veel steden wel is. We staan er dus wel achter dat de regering de aantrekkelijkheid van het wonen in stedelijke kernen probeert te stimuleren.

Het verlenen van een financiële tegemoetkoming aan gezinnen met kinderen kan daartoe een efficiënte maatregel zijn. Het is belangrijk dat er inspanningen worden gedaan om jonge gezinnen terug naar de stedelijke kernen te krijgen. Het is en blijft echter onze mening dat het Vlaams Woningfonds niet de geschikte instelling is om tegemoetkomingen te verlenen aan gezinnen met een kind. Dat fonds heeft heel wat verdiensten voor grote gezinnen en dat moet in de toekomst ook zo blijven. We moeten gezinnen met meerdere kinderen blijven stimuleren.

De regering heeft een regeling uitgewerkt waarbij het Vlaams Woningfonds leningen kan verstrekken aan gezinnen met twee kinderen die zich wensen te vestigen in de 22 Vlaamse kernsteden en de 9 Vlaabinvestgemeenten. Met dit initiatief wordt geprobeerd de aantrekkingskracht van de steden te vergroten en de Vlaamse aanwezigheid in de rand te stimuleren. Het voorstel is dus zeker verdedigbaar. Dat neemt evenwel niet weg dat we enkele vragen hebben bij de lijst van de steden die in aanmerking komen. Heel wat van de vermelde steden hebben een verstedelijkte kern, maar bestaan voor de rest uit landelijke gebieden. Verschillende van die landelijke deelgemeenten van een stad zijn zelfs vaak landelijker dan de aangrenzende gemeenten die geen kernstad zijn. Ik wil het voorbeeld van Geraardsbergen aanhalen. We zijn er allemaal van overtuigd dat deze maatregel daar nodig is voor de binnenstad. Maar ik vraag me af waarom in Zandbergen, Schendelbeke, Idegem en Waarbeke ook stimuli worden gegeven. De maatregel is erop gericht om de verloederings in steden tegen te gaan en eigendomsverwerving te stimuleren zodat ook jonge gezinnen er komen wonen. Waarom zijn die landelijke deelgemeenten in dat project opgenomen ?

Anderzijds moeten we ook zorg hebben voor de kwaliteit van het leven op het platteland. Er wonen veel ouderen en kansarmen, die dikwijls gebrekki-

Taylor

ge mogelijkheden hebben om zich te verplaatsen en te communiceren. We hebben daar gisteren al een goed debat met de minister over gevoerd en zullen er in de toekomst zeker nog op terugkomen.

Dan wil ik nog enkele concrete vragen aan de minister stellen. Waarom komt men eigenlijk altijd bij het Vlaams Woningfonds terecht om via een uitbreiding van de doelgroep goedkope leningen te verstrekken om bepaalde steden aantrekkelijker te maken? Moet daaruit worden besloten dat het Vlaams Woningfonds over te veel middelen beschikt om haar echte doelgroep van gezinnen met minstens drie kinderen te bedienen? Beschikt het fonds inderdaad over voldoende middelen om een uitbreiding van de doelgroep te financieren of zijn er bijkomende middelen nodig?

Acht de minister het niet eerder aangewezen om een grotere verfijning door te voeren in de afbakening van de gebieden binnen dewelke men voor een goedkope lening in aanmerking komt? Moeten de echt stedelijke kernen niet worden afgebakend in plaats van de volledige oppervlakte van een stad in aanmerking te nemen?

De voorzitter : De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de SP-fractie is opgetogen met de beleids optie van de Vlaamse regering om de leningen van het Vlaams Woningfonds uit te breiden naar gezinnen met twee kinderen in 22 Vlaamse kernsteden en negen Vlabinvestgemeenten. Deze regeling geniet onze voorkeur omdat de optie om de uitbreiding ook toe te staan aan gezinnen met slechts één kind, ertoe zou leiden dat slechts een zeer beperkt aantal steden van de maatregel zou kunnen genieten. Door deze regeling wordt nu een rechtvaardiger spreiding over het Vlaams Gewest gewaarborgd.

Deze uitbreiding naar de 22 Vlaamse kernsteden en de 9 Vlabinvestgemeenten voorziet in een reële behoefte, rekening houdend met de specifieke problematiek binnen de steden in het algemeen en de sociale druk binnen de Vlaams-Brabantse steden in het bijzonder. De keuze van de 22 steden, bepaald door de minister, is bijgevolg sociaal verantwoord en evenwichtig gespreid over het Vlaams Gewest.

Deze verruiming van de leningsactiviteiten moet worden beschouwd als een ondersteuning van de woonfunctie van de steden. Een stad zonder gezinnen met kinderen is immers niet leefbaar. De idee

van wonen in de stad wordt hierdoor op een efficiënte manier gepromoot. Het zal noodzakelijk blijken deze maatregel geografisch verder uit te breiden. Tezelfdertijd moeten de middelen doelgericht en bewust worden gekanaliseerd naar de gebieden met de grootste nood. De reglementering moet echter eenvoudig blijven opdat de burger de maatregelen niet op een andere manier kan interpreteren. Een eenvoudige en duidelijke reglementering is de beste langetermijnvisie.

De voorzitter : De heer Demeulenaere heeft het woord.

De heer Julien Demeulenaere : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik sluit me volledig aan bij de stelling van de heren Taylor en Logist dat men moet nagaan waar de nood het grootst is. Ik denk daarbij aan de Westhoek, waar voor veel woningen zelfs in het klein comfort niet is voorzien. Het gaat om landelijke gebieden met een kleine woningconcentratie. Toch is het woningbestand in de Westhoek allesbehalve voldoende. Ik vraag me af wat de minister daarmee gaat doen.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Naar aanleiding van deze interpellatie heb ik de gegevens van de volkstelling van 1991 geraadpleegd. Daaruit blijkt in eerste instantie dat de steden worden geconfronteerd met een oud woningbestand met een klein comfort. Daarmee bedoelen we dat voorzieningen zoals stromend water, toiletwaterspoeling, enzovoort, beperkt zijn. Dit is ongetwijfeld een gevolg van de vroeg-geïndustrialiseerde zones die ertoe hebben bijgedragen dat de erfenis van het verleden zich daar specifiek het meest voordoet, vooral wanneer het een duur en duurzaam element als een gebouw betreft.

Uit deze volkstelling blijkt eveneens dat de periurbanisatie of de bebouwing van stedelijke gebieden en de urbanisatie van niet-stedelijk gebied fel om zich heen heeft gegrepen. Dit heeft een verschijnsel van een steeds verder uitbreidende olievlek veroorzaakt waarbij de meest recente woningen op een steeds verdere afstand van de steden voorkomen. Volgens de aard van de woningen is er, met betrekking tot het comfort in de woning, ook een significant verschil tussen het platteland en de steden. De provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Henegouwen hebben een woningbestand dat voor 15 of meer percent bestaat uit woningen die één of meerdere basiscomfortelementen missen. De volkstelling toont ook aan dat

Van der Poorten

de economisch kapitaalkrachtige bevolking na enige tijd een stuk bouwgrond of een huis koopt in de rand, terwijl de grotere gezinnen significant meer aanwezig zijn in de rand van grotere steden. Ik meen dan ook dat de vraag van de heer Taylor om tot een betere afbakening van de stadskern te komen bijzonder zinvol is.

De voorzitter : Mijnheer Taylor, u hebt het voorbeeld gegeven van Geraardsbergen, omwille van de kleine landelijke dorpen die destijds bij de fusie zijn geannexeerd. U zegt dat de stedelijke kern beter moet worden afgebakend. Hebt u dan de bedoeling om die landelijke dorpjes uit te sluiten van de zonet genoemde voordelen ? We hebben het immers over een opwaardering van de landelijke gebieden, waar ik voor 200 procent voorstander van ben. Ik zou de minister trouwens willen vragen om daar in de commissie een debat aan te wijden.

De heer John Taylor : Het hangt ervan af welke bedoelingen men heeft. Als men een aantal gezinnen met kinderen naar de verloederde binnenstad wil aantrekken, dan denk ik dat dit een goede maatregel is. Als men dit stimuleert naar de landelijke kernen van een stad, dan zal de maatregel een deel van zijn effect verliezen. Bovendien zouden gemeenten die niet tot deze steden behoren, maar er vlak naast liggen, daarvan worden uitgesloten. Ik sta volledig achter deze maatregel als men daarmee de eigendomsvererving in bijvoorbeeld de Geraardsbergse binnenstad wil stimuleren. Maar heeft het ook zin dat men extra stimuli oplegt voor een dorp van 200 à 300 inwoners terwijl gemeenten die daarrond liggen, zoals bijvoorbeeld Ninove, die niet krijgen ?

De voorzitter : Ik dacht dat u een pleidooi had gehouden waarbij de kleine rurale dorpen werden uitgesloten.

De heer John Taylor : Het probleem van de leefbaarheid van kleine dorpen beperkt zich niet tot de problematiek van de steden.

De voorzitter : Het beperkt zich evenmin alleen tot de huisvesting. Het is veel ruimer dan dat.

Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Mijnheer de voorzitter, men ziet de maatregel van het Vlaams Woningfonds vaak te geïsoleerd. Deze maatregel maakt ook een bepaalde evolutie door. Het Vlaams Woningfonds beseft heel goed dat het mee moet kunnen inspe-

len op dit beleid. Het speelt hierin een heel belangrijke rol en wil die opdracht dan ook ten volle waarmaken.

Het Woningfonds dat werd opgestart als een fonds voor de grote gezinnen, heeft zeker niet teveel middelen om zijn eigen doelgroep te bereiken. Tijdens de jongste jaren hebben we een duidelijke demografische evolutie gekend. Deze evolutie wijst op een duidelijke gezinsverdunding. Het Woningfonds heeft zelf de keuze gemaakt om te opteren voor gezinnen met drie kinderen. Bij het aantreden van onze regering verzocht het Woningfonds experimenten te mogen doen met gezinnen met twee kinderen.

We hebben deze discussie reeds een aantal keren gevoerd. Het was immers de bedoeling niet te veralgemenen naar twee kinderen voor alle gemeenten, het ging om een beperkt initiatief voor de stedelijke gebieden waar een enorme behoefte bestaat aan jonge gezinnen. Het Woningfonds kiest dan ook voor de heel selectieve benadering van gezinnen met twee kinderen.

Ik denk dat dit demografisch de goede keuze is omdat dit precies slaat op de momenten in het leven waarop men beslist zich op een bepaalde plaats te gaan vestigen. Vaak heeft dit te maken met een bepaalde gezinsgrootte. Als men die gezinsgrootte te groot blijft vaststellen, dan zal men niet langer de keuze maken om zich in de stedelijke gebieden te vestigen.

Daarom hebben we de discussie op een bepaald ogenblik gevoerd over de uitbreiding tot de gezinnen met één kind. Ook binnen het Woningfonds blijft dit een discussiepunt. Men kan immers de beslissing nemen om in een stad te gaan wonen als men één kind heeft. Eenmaal men zich ergens heeft gevestigd, is het dikwijls moeilijk nog de beslissing te nemen tot een verdere gezinsuitbreiding. Een dergelijke stap zet men niet gemakkelijk. De discussie die momenteel wordt gevoerd en die ook in de toekomst zal worden gevoerd is dus in de eerste plaats van demografische aard.

De keuze is evenwel gemaakt om in een eerste fase het experiment te doen in de tien steden. Dit bleek een goede formule, want heel wat jonge gezinnen hebben gebruik gemaakt van de goedkope lening die ze aldus aangeboden kregen. Het is ook op grond van die vaststelling dat de Bond van Grote en Jonge Gezinnen – die eigenlijk het initiatief heeft genomen – gevraagd heeft om een verdere uitbreiding naar een aantal kernsteden. We hebben toen voor dezelfde kernsteden gekozen als de ste-

Peeters

den die ook in het renovatieprogramma van de VHM werden geselecteerd. Daarom hebben we dus uiteindelijk die 22 kernsteden gekozen. Tegenover de buitenwereld en de publieke opinie komt het veel geloofwaardiger over als de VHM en het VWF eenzelfde lijn volgen.

Een andere terechte vraag had betrekking op de afbakening naar de stedelijke gebieden. De vraag was of deze maatregel ook zou worden goedgekeurd voor bijvoorbeeld een gemeente die eigenlijk een deelgemeente is van een bepaalde kernstad. Op dat vlak hebben we binnen de Vlaamse Wooncode een keuze gemaakt. Binnen de Wooncode hebben we immers aangegeven dat we naar territoriale selectiviteit willen gaan en daarbij hebben we enerzijds de woonvernieuwingsgebieden en anderzijds woningbouwgebieden afgebakend. Dit gaat dus in de richting die u wilt aangeven, namelijk het selecteren van een aantal kernsteden waarin men stimuli wil brengen en waarin men echt wil investeren. Zoals u terecht stelt, moet men meer kunnen investeren in die centra of gebieden waar dit harder nodig is.

U weet dat de regering enkele maanden geleden de opdracht heeft gegeven om die centra af te bakenen. Dit moet dan ook een van de eerstvolgende uitvoeringen worden van de Wooncode.

Elke gemeente zal daar voordeel uit halen, omdat ze voor een bepaald territoriaal gegeven zal kunnen kiezen. Wij moeten dan in de toekomst zelf de keuze maken of we daar meer in investeren of onze middelen selectief ter beschikking stellen binnen een gemeente. Dan betekent dit voor iedere gemeente de keuze voor de kern waar verloedering, verwaarlozing en leegstand optreedt. Op die kernen moeten we kunnen inspelen en daarvoor zouden we meer ter beschikking moeten stellen. Dat wordt dus de discussie voor de eerstvolgende maanden.

Dit heeft uiteindelijk ook betrekking op de opmerkingen van de andere sprekers. De heer Demeulenaere heeft het bijvoorbeeld gehad over het probleem van West-Vlaanderen en de Westhoek. Toevallig heeft Het Volk vandaag een heel mooie kaart afgedrukt met de regionale differentiatie. Wij kennen al die gegevens, maar de vraag is of we daar in de toekomst ook conclusies aan durven verbinden. Het zal een heel moeilijke discussie zijn. We hebben die reeds in het verleden gekend en zullen ze moeten overdoen op grond van enige selectiviteit in het beleid.

Als we van oost naar west gaan, merken we grote verschillen : het oosten heeft meer nieuwbouw, het westen meer oudere woningen. In de industriële centra zijn er zeker veel meer oudere woningen die niet langer aan de minimale comfortvereisten voldoen. De vraag is dus of we daar in de toekomst bepaalde conclusies aan zullen verbinden om op bepaalde plaatsen meer te investeren in huisvesting. Die keuze zullen we moeten maken. Ik heb dus opdracht gegeven om gebieden af te bakenen. Zo een afbakening zal natuurlijk altijd enigszins arbitrair zijn en kritiek te verduren krijgen.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Ik kan volledig akkoord gaan met de geest van het betoog van de minister. Vandaag kunnen de inwoners van de steden op deze lijst zowel in de verloederde binnenstad als in de meest landelijke buurten van de extra faciliteiten genieten. Dat vind ik een spijtige zaak.

Ik geef u een voorbeeld. Ik heb er geen enkele moeite mee dat men in de binnenstad van Dendermonde leningen wil toekennen. Tot de stad Dendermonde horen echter ook dorpen van duizend inwoners. Het heeft toch geen zin daar de stedelijke verloedering tegen te gaan als er geen stimuli zijn voor steden als Lokeren, Hamme of zelfs Wetteren. Hetzelfde geldt voor Aalst, dat stimuli nodig heeft voor zijn centrum, maar ook een heleboel dorpen omvat. Mijn grote zorg is dat het overheids-geld efficiënt wordt aangewend.

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wil de woningbouw in het landelijk gebied beperken. In die kernsteden ligt echter ook landelijk gebied. Als men daar interessantere woonvoorwaarden kan krijgen, zal de druk om op het platteland te gaan wonen, stijgen. We zullen dus botsen met het RSV.

Minister Leo Peeters : Het experiment met de tien steden toont ten overvloede aan dat 99 percent van de middelen naar de stadskernen vloeit. Nochtans kwamen ook in die steden landelijke gebieden in aanmerking voor de investering.

Ik begrijp uw redenering, mijnheer Taylor. Door de uitbreiding naar de 22 kernsteden komen enkele middelgrote steden nu ook in aanmerking. Als we de stedelijke gebieden snel kunnen afbakenen, zoals in de Wooncode wordt voorzien, komen we tot een territoriale selectiviteit. We kunnen de middelen dan ter beschikking stellen van beperkte gebieden. We komen dan tegemoet aan uw probleem. De Vlaamse regering is vast van plan de Wooncode uit te voeren.

Peeters

We kunnen trouwens niet ontkennen dat er in de landelijke gebieden ook woonproblemen bestaan. De dorpsbewoners worden eveneens vaak geconfronteerd met een gebrek aan wooncomfort. We zien op het platteland vaak een systematische achteruitgang.

De heer John Taylor : Dat moet u dan toch op een andere manier aanpakken, mijnheer de minister. U zult de plattelandsbewoners met deze maatregel niet bereiken.

Minister Leo Peeters : Alle stedelijke kernen kunnen stimuli gebruiken. De afbakening van de stedelijke gebieden is vrijwel rond. We zijn begonnen met tien steden, en nu breiden we uit naar 22. Dit hoeft geen eindpunt te zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 15.35 uur.*
